

Poruka povodom Svjetskog dana kazališta

27. ožujka 2019.

Prijevod sa španjolskog jezika: **Nikolina Židek**

Carlos CELDRÁN, Kuba

Prije mog buđenja u kazalištu, moji učitelji već su bili tamo. Sagradili su svoje kuće i poetike na ruševinama vlastitih života. Mnogi od njih ostali su nepoznati ili ih se jedva pamti: radili su u tišini, skromno, u dvoranama za probe i kazališnim dvoranama prepunim publike i polako, nakon dugih godina rada i izuzetnih uspjeha ostavljali bi svoja mjesta i nestajali.

Kada sam shvatio da će moj zanat i moja osobna sudbina slijediti njihove korake, postao sam svjestan da od njih nasljeđujem i tu jedinstvenu i mukotrpnu tradiciju življenja u sadašnjosti bez drugih očekivanja doli dosezanja jasnoće neponovljivog trenutka. Trenutka susreta s onim drugim u tami kazališta: s istinitosti jedne geste i jedne razotkrivene riječi.

Moja kazališna domovina su trenuci susreta s gledateljima koji svake večeri dolaze u našu dvoranu, iz najrazličitijih dijelova moga grada, da bi nas podržali i s nama podijelili nekoliko sati, nekoliko minuta. Na tim jedinstvenim trenucima gradim svoj život, tu prestajem biti ja, prestaju moje osobne patnje te se iznova rađam i shvaćam značenje umijeća bavljenja kazalištem: doživjeti trenutke čiste i prolazne istine, gdje znamo da je ono što govorimo i činimo pod scenskim svjetlima, istina koja odražava ono najdublje i najosobnije u nama. Moja kazališna zemlja, moja i mojih glumaca, satkana je od tih trenutaka gdje za sobom ostavljamo maske, riječ i strah da budemo dostojni kazališta dok se držimo za ruke u tami.

Kazališna tradicija je horizontalna. Nema nikoga tko bi mogao tvrditi da je kazalište samo u jednom centru svijeta, u jednom kazalištu ili jednoj privilegiranoj zgradi.

Kazalište, onakvo kakvim sam ga ja prihvatio, širi se po nevidljivoj geografskoj mapi koja spaja živote onih koji se njime bave s kazališnom umjetnosti u jednu jedinstvenu i ujedinjavajuću gestu.

Svi kazališni majstori umiru u svojim neponovljivim trenucima lucidnosti i ljepote, svi nestaju na isti način, ne ostavljajući za sobom više značenje koje bi ih zaštitilo ili učinilo slavnima.

Kazališni učitelji to znaju. Ne vrijedi nikakvo priznanje naspram sigurnosti koja je u srži našeg posla: stvarati trenutke istine, metafore, snage i slobode u trenucima najveće neizvjesnosti. Neće ih nadživjeti ništa drugo do podataka ili zapisa o njihovim radovima na video snimkama ili fotografijama koje će biti samo blijeda natruha onoga što su učinili. Jer će, uvijek, u tim zapisima nedostajati tihe reakcije publike koja u jednom trenutku shvati da ono što se događa na sceni, ne može ni prevesti ni naći u vanjskom svijetu, da je istina koja se prikazuje jedno životno iskustvo, na trenutak jasnija od života samog.

Kada sam shvatio da je kazalište zemlja za sebe, veliki teritorij koji obuhvaća čitav svijet, u meni se rodila odluka koja je ujedno i poimanje slobode: ne moraš otići od tamo gdje se nalaziš, ne moraš trčati, niti se micati. Tamo gdje jesi nalazi se publika, tu su kolege koje trebaš. Tamo, izvan tvoje kuće, imaš svakodnevnu, mračnu i neprobojnu stvarnost.

Stoga djeluješ polazeći od te prividne nepokretnosti kako bi osmislio najveće putovanje, ponovio Odiseju, put Argonauta: ti si nepomičan putnik koji se probija kroz gustoću i krutost stvarnog svijeta.

Tvoje putovanje je trenutak neponovljivog susreta s tebi sličnima.

Tvoje je putovanje usmjereno prema njima, prema njihovom srcu, prema njihovoj emociji. Tvoje je putovanje vrtoglavo i nitko ga ne može izmjeriti niti ušutkati.

To je putovanje mašte, sjeme koje se sadi u najudaljenijim zemljama: u građanskoj, etičkoj i ljudskoj svijesti tvojih gledatelja. Zato se ja ne mičem, ostajem kod kuće, među svojim najbližima, u prividnom stanju mirovanja, radeći danju i noću, jer znam tajnu brzine.

